

CURS ACADÈMIC:

LLICENCIATURA: Història

CURS: 2007/08

Codi: 28813

Assignatura: Diplomàtica

Tipus d'assignatura: Teòrico-pràctica

Nº de crèdits: 5cr. teòrics i 1 de pràctic.

Professorat: Dr. Jesús Alturo i Perucho

Les classes es faran en català

Quatrimestre: Segon

OBJECTIUS DE L'ASSIGNATURA:

Deixant ara de banda les lliçons teòriques, el mètode pedagògic aplicable a l'ensenyança de la Diplomàtica és el mateix que l'indicat per a la Paleografia. Tant en un cas com en l'altre, la lectura freqüent de facsímils que familiaritzin els estudiants amb els diversos tipus d'escriptura és insubstituïble. D'altra banda, també aquí és aconsellable el contacte directe amb documentació original. En les pràctiques de Diplomàtica caldrà tenir una especial consideració de les peculiaritats i característiques pròpies dels diplomes, això és, de l'anàlisi de l'esquema documental, de les fórmules, dels diversos tipus de segells, de la cronologia diversa, etcètera. Hom prestarà també una atenció especial a ensenyar als estudiants la confecció de registres documentals i l'edició crítica de diplomataris.

TEMARI:

1. Evolució del concepte de Diplomàtica.
2. Els estudis de Diplomàtica des del segle XVIII a l'actualitat.
3. Classificació dels documents segons el seu origen.
4. Característiques internes dels documents.
5. Delimitació entre documents públics i privats.
6. La minuta notarial.
7. La validació dels documents.
8. Els formularis a l'Edat Mitjana.
9. Origen i evolució de la institució dels notariat.
10. Origen de les cancelleries.
11. Formes externes dels documents.
12. Els cartorals .

13. Els registres.
14. Documents originals i falsificacions.
15. Esquema de les clàusules documentals.
16. Funció i parts del protocol. El contingut dels preàmbuls.
17. Clàusules finals. Les subscripcions i signes manuals. Els signe rodat: origen i evolució.
18. El segells i la seva classificació.
19. Cronologia: indicació del dia, del mes i de l'any.
20. Els sistemes de còmput a Catalunya i a Espanya.
21. La cancelleria pontificia. Sistemes de datació dels documents pontificis.
22. Les llengües dels documents i les seves particularitats. Les clàusules rítmiques.
23. L'edició documental.
24. Els arxius.

BIBLIOGRAFIA

BÀSICA:

- Agustí, J. – Voltes, P. – Vives, J.: *Manual de cronología española y universal*, Madrid 1952.
- Battelli, G.: *Diplomatica generale e pontificia*, Roma 1967-68 (*ad uso privato*).
- Bautier, R-H.: *Chartes, Sceaux et Chancelleries. Études de diplomatique et de Sigillographie médiévales*. 2 vols. École des Chartes, Paris 1990.
- Bresslau, H.: *Manuale di diplomatica per la Germania e l'Italia*. (reed.)Roma 1998.
- Cappelli, A.: *Cronografia, Cronologia e Calendario perpetuo*, 3ª ed. Milà 1969.
- Floriano Cumbreño, A. C.: *curso general de Paleografía y Diplomática españolas (con un apéndice de Diplomática pontificia)*, Oviedo, 2 vols. 1946.
- García Larragueta, S.: *Cronología (edad media)*, Pamplona 1976.
- Giry, A.: *Manuel de diplomatique*, Paris 1894.
- Guyotjeannin, O.: *Diplomatique médiévale*, Turnhout 1993.
- Mundó, A. M.: *La datació de documents pel rei Robert (996-1031) a Catalunya*, dins "Anuario de estudios medievales" nº 4 (1967), pp. 12-34.
- Paoli, C – Bascapè, G. C.: *Diplomatica*. Firenze 1949.
- Tessier, G.: *La Diplomatique*, Paris 1966.

COMPLEMENTÀRIA:

Es donarà a classe.

METODOLOGIA DOCENT:

I. TEORIA

Exposició, comentari i diàleg sobre els principis bàsics de les diverses matèries de l'assignatura.

PRÀCTIQUES:

Pràctiques constants d'edició, datació i regestació de documents en facsímils, i amb documentació original d'arxius i biblioteques.

SISTEMA D'AVALUACIÓ:

L'avaluació de l'assignatura es farà a partir d'un examen final (amb possibilitat d'un parcial eliminador de matèria), que valdrà el 70 % de la nota, i un treball de curs obligatori, valorable el 20 %; el 10 % restant de la nota s'obtindrà per la participació activa a classe.

ALTRES QÜESTIONS

OBSERVACIONS:

Atenció als estudiants: despatx b7/147.